

skole, sundhed, ældre og socialt udsatte. Det er områder, som virkelig trænger til et løft, og hvor det konkret kan mærkes for den enkelte borger eller den enkelte medarbejder. Klare rettigheder betyder, at det nu er slut med den gammeldags måde at føre politik på, hvor man lover milliardbeløb, som ingen kan overskue, for derefter at fralægge sig ethvert ansvar for, hvordan tingene virker i virkeligheden for borgerne. Velfærdsrettigheder er moderne politik, for med velfærdsrettigheder inviterer man virkeligheden indenfor på Christiansborg; man påtager sig et politisk ansvar for at levere den velfærd, borgerne har krav på og forventninger om. Måske er det derfor, at regeringen har så svært ved at forlige sig med tanken om velfærdsrettigheder, for det handler om, at der skal leveres.

Når det gælder miljø- og klimapolitikken, har man jo også problemer med at levere. Regeringen har nu 6 år efter alle andre erkendt, at klimaudfordringen er stor og menneskeskabt. Man siger det rigtige nu, men man gør det forkerte.

Kl. 10:53

Derfor vender alle tal den forkerte vej, når det gælder miljø og klima. Energiforbruget stiger, CO₂-udledningen stiger, der skrottes flere vindmøller, end der sættes op – der sættes faktisk ikke nogen vindmøller op – og til gengæld er Lomborg igen sat på finansloven.

Vi har en konkret plan for igen at gøre Danmark til verdens førende nation på klimaområdet. Vi ønsker at spare 1 pct. om året på energien, og vi ønsker at tredoble andelen af vedvarende energi indtil 2025. Regeringen skylder stadig et svar på, hvorfor den ikke har lige så store ambitioner, som vi har.

Så er der problemerne med social ulighed. Jeg kunne selvfølgelig med glæde notere mig, at statsministeren nu er blevet optaget af den nye ulighed, som han kalder det. Det er på høje tid. For mange af os er der ikke tale om en ny ulighed, vi har godt vidst, at den var der, for vi ved godt, at der er store problemer med indsatsen over for udsatte børn; der er store problemer med ligestillingen; der er ulighed med hensyn til vores sundhedstilstand, ulighed med hensyn til gennemsnitslevetid, uddannelsesniveau. Overalt findes der ulighed, det er oprørende, og vi bliver nødt til at gøre noget ved det. Men jeg kan ikke lade være med at tænke på, at den her nye interesse for den nye ulighed måske er af født af de resultater eller mangel på samme, man har haft med at løse det gamle ulighedsproblem.

I åbningstalen for 5 år siden var statsministerens store slagnummer jo, at man ønskede et samfund, hvor det var muligt at bevæge sig fra at være bistandsklient til at være bankdirektør. Jeg skal ikke kunne sige, hvor mange bistandsklienter der er blevet bankdirektører, men jeg har ikke hørt om nogen, og jeg ved, at den økonomiske fattigdom er steget, uden at den sociale mobilitet er blevet bedre i Danmark.

Regeringen har forringet økonomien for en lang række socialt udsatte mennesker: kontanthjælpsloft, starthjælp, 300-timers-regel. Effekten af alle de forslag er øget fattigdom i Danmark. Der sættes flere mennesker på gaden nu, end der gjorde for 4 år siden – faktisk dobbelt så mange – i et samfund, der bliver stadig rigere, og hvor flere og flere politikere påstår eller besmykker sig med, at de vil gøre noget ved uligheden.

Oven i det kan man sige, at uddannelsesniveaut er fuldstændig stagneret. Det er ikke lænere en stigende andel af en ungdomsårgang, der får en kompetencegivende uddannelse, der er ikke stigende social mobilitet i det moderne danske samfund. Så det er helt nødvendigt at sætte ind over for den nye ulighed. Samtidig med at man så gør det, er der ingen undskyldning for at stoppe bestræbelserne på at bekæmpe den store økonomiske fattigdom og manglende sociale mobilitet. På begge punkter savner vi stadig handling i Danmark. Man kan ikke bare håbe på flere bankdirektører og bistandsklienter, der skal blive det, vi er også nødt til at sætte handling bag ordene.

Da vi stod over for den her politiske sæson, var der så meget, som vi kunne gøre. Vi kunne gribe den her sæson, som vi fik, da vi alligevel ikke skulle have et valg, og vi kunne handle. Vi kunne for alvor gå i gang med at løfte velfærden; vi kunne sætte klima på dagsordenen; vi kunne løfte vores sundhedsvæsen; vi kunne forhindre nedslidning, medarbejderflugt og strejker i den offentlige sektor; vi kunne lade kommunerne levere bedre offentlig service og forhindre, at de bliver nødt til at genåbne deres budgetter og skære yderligere ned; vi kunne tage fat på at løse både nye og gamle former for ulighed, særlig den, der handler om sundhed; vi kunne forbedre vores folkeskole, så vi kunne forhindre, at så mange falder fra en ungdomsuddannelse; vi kunne stoppe besparelserne på uddannelserne; vi havde alle muligheder.

Men før vi overhovedet kom i gang, brændte Dansk Folkeparti og regeringen alle muligheder,